

۲۳ مایس ۱۹۱۸

صافی : ۴۵

ایگنهی جلد

کیکی محبو

خِکایِنه

روس ادبیاتیندن

روس ادبیاتینک روس ملق اوزرنده نه قدر تأثیر اجرا ایشکارینی شمدیه قدر کتایلیز و مؤلفلر آلائیور دورودی، بو حکمکه نه قدر طوغری اولدیگی ایکی سنده جریان ایدن حادثلر آرسندده یوتون یوتون آلائیلیور: دینه یلیرکه بر له نین، بر یوچی، بر قالدین، بر کهره نسکی، تولستویک، غورکینک جالاش بر رومان تیپلیر. روس محرلر دن هر یی یالکیزه سعت ایشلارینک بدیهی ذوقلری دیورمقله و عطفه لرینی بیتش سائلر: کندلرینی روک تریسه نه، روحه مفکورلر ویرمی ناهم بر مرشد طایرلر. اولک ایچوندرک غلشول بر شهرت صاحب اولان طوونک تیفار، دوستویسکیار، تولستویلر، روسلر عتدده، قهره افرامش، حق یولنده کندی راحلرینی چیکشمش بر اخلاق شخصیتدر. بو یووک ادبیلر سلسله نه یگری یش سنده بر اسم دعا علاوه ایلدی: مانسیم غورکی ...!

دها ایلک یازیلر دن اعتباراً قدرتی کوستنر بو آتشین عمره، سیاهک هر ایچینی چکمش بر آدم مونسکی و خوشنیله دق جالب ایدی. غورکی خلایک، حرکت، اجتهای حق و مؤلفلرک هج بر تیلکمن ییلانز ایشلار مدافع و معرورید. مرحتمه و غیر ایداشلک، قاشی اوق ایشلاریده روس ادبیاتینک ملی سچلرینه باغلی قلش بر یووک آیدمز. یوگون آتانیخ ترجمه سی نقل ایتدیکمک کوچوک خکایده برنی اثبات ایدر:

شاهین تورکوسی

دکز او یو یور.

کنیش ساحه سی دورغون، آبک ماوی عکسلیله دولو، ساحل یوجیه عاتلانه تفسیل آلاق او یوشمش... قدیه کی تریمن و سیاه ... ییلدیزلرک مذهب تصویرلری عموک اولان کوک، حرکتیز و یاموق کی پولولرک براق نسجی اوزرنده عکس ایتدیردک ماوی جنوب سیاسیله قارشیور. غور بر ادا ایله ساحله بر بری اوزرنده طیرمانان یورولنی ییلن دالعه جملرک، آره لر نه فیصله اشدلارنی آکلاقی آرزوسنده عیش کی سما صانکه دکرک اوستنه دورغو دائما آلائیور، دها آلائیور ...

فرهیل روزکارینک غریب خیاللر طرزنده یووک ا کدیکی آغاچارله اورتولی داغر، کندلرینی قایلان ماوی چولک اچنده شاهقه لرنی حشتمه یو کتلیورلر. صارب، قوراق جوارلری جنوب کچه سستک قارا کفله رله حاط اولارق مدورله شیور.

داغر وقور، دوشونجلی: ییشلتراق عکسلی رونق دالعه لر اوزرنه، کندلرینی اورتن سیاه کوکله لری صالیورلر، کویا بو مطرد حرکتی دورودرمق، سوپک اقطاع عیزفیلنیشی و کوپوراک آهاری دیندیرمک ایسته یورلر... هنوز دها تپلر آرقه سنده صافی آبک کوموش ماوی سی قرصنک چقاردیگی منظریه منتشر اسرارانکیز سکونی اخلا ایدن یوتون بو کوروتیلاری کویا دیندیرمک ایسته یورلر. نادر راقم اوغل، قریلی اختیار جوانی: الله اکبر، دیبه ایچی چکیور، نادر، جیلز و آغش، باشی، بیاض، یوزی جنوب کوشیه باغش،

تپیز خوبی ایری بر اختیاردر. کوکک برنده داغدن قوپوب یووالاشن قوجه بر قایانک یانی باشنده، قومه یاغش، قایا، حزن و مظم، یوصونه مستور، دیکلیور.

دکزدن یانه اولان قسمی اوزرنه دالعه لر جلیق و یوصون ییغش. بو صورتله دوشه دکلری طاش، دکرکی داغلر دن آیران دار و قوملی شریه اوزرنه آسیلا قلش کی دورویور. بزم یاقدینغز آتش اولک تپسی آدینلایور. طاش تپره یور، درن یاریق چیزکیلرله کسپامش یاشلی قایانک اوزرنده کوکله ر قوشوشیور. صانکه او طاشده طویق و دوشونک خاصه سی وار.

راقم، طویدینغز بالقرله برچوربا ییشیریور. اوده بزد روحک هر ششی ابدک آل کورده یی، قلبک صافلاشدینی، یالکیز تفکر و تخیل ایچون یاشانق ایسته دیک بر آده میز.

دکر قوسمالی اوقشایور، دالعه لر او قدر طانی، اوقدر مالور بر صورتده فیصله ایشورکه آتک یانه صوقولوب ایصیق ایچون بزدن مساعده ایستورلر صانیلر، بعضی، فیشتلینک عمومی آهنگی اچنده دها یووکسک بر نغمه، شوخ و تیز کی بر نغمه ایشیتیلور: بو، دالعه لر دن بری که، جبارتله تا یانی باشزه قدر سوروکلیور.

راقم دالعه لری قالدیلر قیاس ایدیور. واونلرک بزی اوک ارزوسنده یولونلر دن شیه له نور بائی دکره دنووک، قوملره یوزی قویون یاغش؛ دیرسکلرینه دایامش، چککنی آووجنده، دوشونجی، مبهم اوزاققلره یاقور. قویون یوتدن قیو بر جیق تفسیسی اکسه نه دوشیور، وایجه یوروشقلرله چیزکی یوکسک آتنه دکزدن بر طراوت آسور.

بم دیکلر یوب دیکله مدیکمی قالیله آلائیاریق تفسیل ایدیور؛ بک هیچ بردقت عطف ایتیه یور، صانکه دکرک قونوشیور.

الله صادق قوی جتنه کیدر. یا اللهه یبغیرک آمرینه اطاعت ایتین؛ کم ییلر، اوده بلکه شو کوکک اچنده در! ... سوپک یوزنده کی شو کوموشی کوکله بلکهده اودر ... کم ییلر؟ مظم، انکین و دی قدرت دکر نورلایور؛ اوتنه سنده برینده آی ایشیلاری، اهل کالبر برورنده آتیش کی سوروککلیور؛ مهتاب ده اورمانی شاهه لرک ارقه سندن هنوز دوغمنش، و دوشونجی، کندینش قارشیلاعه کیدرکن خفیف مریه له اشان دکره شدی ضایسی سرپور.

راقم ... بکا بر ماسال سوله سه لک؛ دیبه اختیاردن بر قهره ایستورم. راقم بکا دوغمنسین: نهدن؟ دیبه سورییور. هیچ، اوپله اسنک حکالره کیسه یورمده ... سکا اونلرک هینی آکلا تدم! ... بشقه بر بیلدیم یوق ...

یخی کندینه یالوارق ایستور. آرزوی تکرار ایدیورم.

نهایت راقم راضی اولیور.

اگر ایسته سه لک، سکا بر شرقی آکلا تیرم!

دیور.

آلبت ایستورم.

و آهکنده کی غریب ملالی عافله ایتک جالدارق، روسجه کله رلی مدمش صورتده چایرداتا چایرداتا او شرقی بکا حزن بر دعا اداسیله نقل ایدیور.

۱

قره ییلان دالغراک تا تپسندده سورونوردی؛ غلی بر منارمک دینده جورکله سه نه قیوریلر و دکره باقا باقا یاتاردی. تا یوقاریده، کوکده ده کونش بریله ایدی. آشاییده دالعه لر قاییه چاربارکن داغر، کونشک سیجاق صولوغی تنفس ایدردی.

مغارنه ک دینده، لوشقلار اچنده، طاش اوستلر دن چاغلایانلر طرزنده سه ک صیبراشه سیل دکره آتیلر، قوتی، تکمیل بیاض و کوموشی کوپوراک اچنده داغی ایکی یولدر کی آقا، غضبه اولویاریق دکره دوکولوردی.

بردن، تام بیلانک جوره کلنمش اولدینی و مغارنه ک ایچنه کوکی دمشیک، توپلری قاتی بر شاهین وشدی. خشین بر یانقرله طو برافه سریلدی. قدر تنیز بر افعال اچنده باغریقی قاتی طاشلره چایوچی ییلان اورکدی، و سورونه سورونه چارچاچ اوزاغه قاجدی؛ فقط درحال آکلادی که قوشک بر ایکی دقیقه قیله ده عمری یا وار یا یوق.

اونک ایچون یارالی شاهینک تا یانه کلدی، وایصلیله، کوزلرینه دورغو:

— ناهو، اولوریمسک؟ دیبه فیصله ایدی. شاهین درن ایتی چچکرک: اوت اولیورم. بن شانله، شبرته یاشدم! ... سعادتی طلدم... جرآله دوکوشدم! ... کوک یوزنی کوردم ... سن اون بو قدر یقیندن کورمه زسک که زوالی مخلوق! ... دیدی.

— فقط شو سنک کوک یوزی ددیکنه؟ پوش بر میدان ... ورايه بن نصل سورونیم! ... بن یور اچنده ک ای.م... ورا سی میجاق ورطولتی ... ییلان سربست قوشله یوله قونوشیوردی. فقط اچندن ده اونکله آکله یردی. دوشونوردی که اوجه کده، سورونه کده سوک بر: بز هیز طوبراغک آتنه کیرده ک، هیز توز اولوب کیده جک اولقدن صکره ...

فقط سور شاهین آسزینر قاندارلنی چاریدی، براز هوالاندی، و کوزلرینی مغارنه ک اطرافده آواره آواره کز یردی.

یوز قایانک آرسندن صولر آقاردی. لوش مغارنه ک اچنده بو ناتجی، اؤکوریجی بر حرارت واردی. اولانجه قوتی طولایاریق، حزنله:

خايي بر آتش كي سونهك ، روحيه كنديسيله
برلكده چوق پوكسكاره ، چوق پوكسكاره ، ماموي
ومعلم كردابك ايچنه اوچوروب كوتوره جك . واو
موسيقينك حصورنده ييله بزرگ بترهك تصويورلري
بيريله شاجي . بويينه ، معجزه لك خارقه ناهنگي اولاجي !
مترجي : روشن اشرف

ماقېم غورك

امان شعرلري

اوغولمك ئولوي اوزريته

ايالك دفعه باغجدهن كچدكيزمان واديناك ايچندهك
فونداقارله كوچوك ايرماق سونجيه جيويلدامنه
باشلادي . چيچكار چنرك اوستندن صراقل باشلاري
كيزيله قالديريورلر ، تورلور تورلور رنگلي كلكيكار
اوچوشويورلدي . بر داله قوش غوغوق قوش
ييله توكمه حاضراييور ، آچاج ، نهايت سكونتي
بوزارق : «چون پوكونلكز كلكد» دييوردي .
سس چيقارمادقم ايچون كولكله باشي غريب بر
تيرتميله اوردي . بر طاق ميريشلر ايچيندم :
قوش ، چيچكار ، آچاج ، هيسي قوشويوردي .
چنرك اوستنده كوز ياشلري پارلايوردي . بوساكن
ساعته ، واديناك اورناسدكي قانقار ايكيلرك
آقيور ، بن ، قانبدن كلن ياشلره آغللاورد .

٢

اوزاقدن ساعت چاكاري ايشيديليور . كيجه
چوق درين ، لامبا مزون بر ضيا ساچيور ! اونك
كوچوك يانغي حاض . اوه ، لكز روزكارلر
ايكيلرك چاريور ، دكونويور . بن ، او داده اويله
كيسهسز ، اولورويور ، آرتسار آدشاري باقورز .
آه ياوروم ! سانكه بولكي غايب ايتسكده بن
يانه دونه جكشك كي ، يواشجه قايي وورماك
بكلييور . نه بد بشت ، نه صافز ؛ ايشه قاراكلارك ،
قورقورلك ايچندهك كاييور . سن جوقدن اوه كلكد .

٣

تا او داده ، درين برقاكلق وار . سن ن راحت
بر اويقوده سك . الله اوستكه ييشل برجن تورعش .
يانغاك اوزنده اختيار سوكولر برشيك اولش .
دالاردهك كوچوك قوشارسناك ايچون نوونويور . ساكن
آغاچلري اوقشايان ايالك بهار روزكاري سني آتتون
رؤيلرك ايچندهك كاييور . راحت راحت او يوايوروجم .

٤

سوكلي ياوروم . الله ايصارلاق ! بوسوزي سن
كيتيكلك زمان سويليلمدم ؛ كدرم اوقادار بويوكيكه ...
شبيده سن ، صرسين آغاچلري اورناسنده ،
ييشل چي ايچنه استراحت ايدبيورسك . سادن
بكا صرحتي ، ساكن كولوسيورسك .
باشمديالار آغيزلاشور يايچندهن نه فوله جكم ، اوح ،
او داده ، نواچون عدايت . بركون بر مژه قاوشام .
بايون آيشه ندورق

كنديه دها قوتله اعتاد ايدبيورم . وارسين ملوراي
سوممه ييلر خويلارله ياشاسين . بن حقيقي بيليورم .
اونلرك خطايلرينده ، تحصيلرينده آرتق اينام .
بن بو طوراق سايباسنده باشايورم ! آتخي بو
ملوراي سايباسنده ! » ديدى .

كنديسيله موروومغش اولارق ، قايانك اوستنده
يومانك طرزنده قيورلدي .

دكز شدتي بر ضيا ييله بيريله اور ، تهديدكار
دالعلر قيهده بر برلرله چارپيوردى . سوزك بر
آرسلان كوكرمه سني آديران صيحه لنده مغرور
قوشك ترانه سي چينلايوردي ؛ قايار صدمه لك آلتنده
تيرتيور ، بو وحشي آهنگك سسلرلن ساپورا ييله
عجول اوليوردي .

بز شو توركوي سويلدك : «جسورلك ديلكنه
ظفر ! ... جسورلك ديلكي ، ايشه حكمت حيا !
اووخ ؛ قهرمان شاهين ! فاكسي دشمنلرك جدالده
شيركن غيب ايتدك ... فقط بر زمان كلكيكه ،
حياتك قاراكلارنده ، قانك دالارلري قيوييلر
كي صيباق ، طلوتوشاچي ويچيلين بر حرارتلر توره ،
حريره صوصاش قاياري باقايچ .

ضرر يوق ، اول ! ... جسورلك ، قويلرك
توركوسنده سن تورك ، مغلر حريتك دائما جانلي
تتالي قالاچسك .

جسورلك ديلكنه ظفر ! ... »

*

دكرك سوت بياض ابعادي دروغون ؛ ... دالعلر
قورمرك اوزنده ملول ملول چيرپيور . بن ، دكزه
آكلانديني شاهينك ترانه سي بختيار راقه باقيورم .
سويك يوزندهك آي ايشقارنده ، سايبسز كوموش
بكار فرق ايدبيور ... تيرجس قايانجه باشلايور .
دالعلردن بري ، قومسالك اوستنده شطارتله
ميچرايور ، و ، دعوتكار راقك باش اوچنه قدر
سوروكلييور .

— نه اييك وار بورده ...! هادي كيت .
راقه آئي ساللايور ، دالهامه ، اطاعتكار ، تكار
دكزه دغرري دونيور .

دالعلره آتيله شيرين رافك فكري بكا كولونچده
كليور ، آكلشيلماز برشده ...

اطرافزدهك منظره نه قدر غريب بر صورنده
روحي ، نه قدر طائلي ، نه قدر نوازشكار كورونيور ...
دكز حشم ، ساكن ... هر نيتسده ، كوندوزدن
قاله حرارت هوز اوشومهش دالعلره آتدني حس
ايدبيور . قدرتي ، كيف بر قوت طوليور .
سهاك قويو مابيسنده ، مذهب ييله بزرگ تصويورلري
آرمسنده ، روحي تسخير ايدن ، فكري مشوش
بيرقان مطلقن برشي اوقونيور . بو ، بر معجزه
ظهوريته مرقب طائي بر انتظار كي برشي .

هرشي ياري اوقويله مخور . ايله ساينليوركه
هرشي بو حركتسز طوغاچي ... وهرشي ، نصوير
ايديله بجه قدر طائي سسرك آهنگدار امتزاي
ايچنده چينلاياجق ... دنباكانلرني موسيقي آكلانايچ .
او سسرلري روجمده او توير ايددهك ، صوكره

— آه ، شو كوكه بر كره دها پوكه ييله سيدم ... !
دشمني باغرمده كي يادمرك اوستنده صيفاردم ... اوني
قارتمده بوغاردم . آدوكوشمك سعادت ادييه حايقردي .
قريميلانده : كوك يوزنده حيات مطلقا خوش
برشي اولسه كرك ، مادامك بو ، او حيات ايچون
بو قدر ايكليور ! ديهه دوشوندي .

وسرست قوشه شو تكليقي ايتدي : «مغارمك
قييسنه يافلاش ، كنديك آشاغيه صاليور . احوال
قاندارك سني يوقاري قالدير . بويله لكه كندى
عصرمك ايچنده بر آز دها ياشارسك . »

شاهين رعشه لهدى ؛ خفيف بر صيحه قانلاراق ،
طائي اورش ويچيق طوراغه طينناقليله
طلوتونا طوتانا قييه قدر سوروكلندي .
كناره كلنجيه قاندارلري آچدى ، وار قوتيله
حايقردي ، كوزلري شيمشككندى و كنديتي قالديريوب
كردابه آتدي .

قايارلك اوستديمه ويرانان بر طاش كي تويلري
قويارق ، قانداري قويلارق دوشدى .

سيل دالعلرلري اوني قايدي . فاني ييقدى ،
وجودي كوكه اوزندي ، و دكزه كوتوردى .
دالعلر خيز بر ايكيليله قاياره چارپيدلر ... آرتق
فستنده قوشك لغشي كورولمز اولدى .

٢

قريميلانده مغارمك ايچنده باتش ، قوشك اولومي ،
كوكه قاشي اولان ايتلاسي اوزون اوزون دوشو .
نيوردي . كوزلري سعادت خويلاسيله اوقشايان
او مؤيد اوزافله باقاردى .

— فقط اولو قوش اويديسز ساحلسز كوكده
نه كورمشدى ؛ چون اونك كي اولو كوك
قوشلرده روحلرني كوك اوچني ايتلاسيه تعذيب
ايدلردى ! اوردهن كورلردى عجبانه حتي بر آز
زمان ايچون كوكه پوكه لرك اورده اولان شيشيله ييليم .
بو فكرك غلظه كلسيله يانغي بر اولدى .
برجنبر كي طوبارلاراق هوايه سيچرادي . وجودي ،
كونشده ايجر بر قرض كي بالادي .

— فقط ، سوروكه عكوم اولارق دغانلر اوچامازلر ... !
اوبوني اوتوتمشدى . اونك ايچون طاشلرك اوستنده دوشدى ،
نه ييه وجودي زده لهدى . كولمكه باشلادي .

— ايشه ديكك كوكه اوچانك فسونه وياش ،
سقوطش ، ايشه اوقدر ؛ كولونچ قوشلر !
ملوراي طامايدقاري ايچون اوراده صيوليورلر .
تا پوكسكارده ، كوكلرده اوچمه اوزنيورلر . حياتي
او آتشي صحرانك ايچنده آتريورلر . حاليو كاوراسي ،
عدم ، بوشق ... كچه اوراده چوق ايشيق وار ،
فقط ياشايان بر وجود ايچون قليا غدا يوق ، قطعيا
استانداكه يوق . بوقدر غريون چيچون ؛ ايچون بوخه
شكوا ؛ هب ارزورلرك ديلكني صافلاقي ، حيانه
دائر شيشلردهك قاييتسز لكليزي كيزلمك ايچون !
كولونچ قوشلر ... ! اونلرك نظلري شدتي آرتق
بن قانديراماز ! بنده هرسي بيليورم ، بنده كوك
كوردم ... اورايله اوچدم ، اولو اولچمده ، سقوطده ،
نهامش آكلادم . فقط پارچالانمدم . يالغس شمدى